

Врайт Галина Яківна (Одеса) – кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний університет імені К. Д. Ушинського»

ПРОБЛЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Національна система забезпечення якості в нашій державі реалізується через механізми ліцензування та акредитації. Освітня діяльність в Україні здійснюється вищими навчальними закладами на підставі відповідної ліцензії. Обов'язковою умовою отримання відповідної ліцензії є відповідність нормам, встановленим Міністерством науки та освіти України. Відомо, що вищий навчальний заклад має право видавати державний документ про вищу освіту встановленого зразку лише за акредитованими напрямками. Спеціальність вважається акредитованою, якщо рівень підготовки за цим напрямком відповідає державним вимогам та стандартам. Існують певні уповноважені органи, які мають право здійснювати відповідний контроль забезпечення якості вищої освіти в Україні. До таких органів слід віднести наступні: Міністерство освіти та науки, Державна акредитаційна комісія, Державна інспекція навчальних закладів та Вища атестаційна комісія. Таким чином, вищі навчальні заклади, які мають ліцензії, автоматично долучаються до Державного реєстру вищих навчальних закладів.

Навчання іноземних громадян в українських університетів є платним. Підготовка іноземців проводиться відповідно до закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства». Іноземців, яким призначаються державні стипендії за міжнародними домовленостями, державними програмами та іншими міжнародними зобов'язаннями нашої держави, зараховують навчатись на підставі направлень Міністерства освіти та науки України у межах об'єму державного замовлення. За умови вступу на інші напрямки підготовки, іноземці українського походження мають змогу користуватись тими ж правами, що й громадяни України.

Відомо, що освіта визначає динаміку розвитку суспільства та значною мірою впливає на динаміку загальних економічних показників в державі. В інформаційному суспільстві особливої популярності набувають комерційні вищі навчальні заклади, адже саме вони досить стрімко реагують на запити ринку праці та суспільства на нові перспективні спеціальності. Деякі сучасні приватні вищі навчальні заклади насправді демонструють іноваційність та індивідуальний підхід у навчанні.

Майже із самого початку проголошення Україною незалежності розпочались процеси демократичних перетворень в нашій країні. Так, зокрема, починаючи з 1995 року в Україні було засновано шістьдесят п'ять вищих навчальних заклади, причому ця кількість найближчим часом суттєво збільшилась. Важливо пам'ятати, що за діючим законодавством державні та приватні вищі навчальні заклади мають рівні права. Між іншим випускники державних та приватних вищих навчальних закладів отримують дипломи державного зразку.

В сучасних умовах в нашій державі, на жаль, має місце погіршення показників у розвитку комерційної вищої освіти. Лише відносно невеличка кількість приватних вищих навчальних закладів можуть скласти реальну конкуренцію державним закладам вищої освіти.

Міністерство освіти та науки опублікувало документ, прийняття якого визначатиме ключові пріоритети у розвитку всіх українських вищих навчальних закладів. Мається на увазі «Концепція розвитку освіти на період 2015 – 2025 років». Багато пропозицій щодо реформування вищої освіти концепції вже є широко відомими в Україні. Найближчим часом Міністерство обіцяє провести широкий комплекс заходів, спрямованих на системне заохочення наукової та професійної активності у викладацькій діяльності.

Особлива увага має приділятися поживавленню міжнародної академічної мобільності. Планується поширення творчих відпусток та стажувань. Крім цього очікується залучення закордонних професорів до освітнього процесу в Україні.